Nederlandse tekst (titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973)

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

Nr. 162.544 van 19 september 2006

A.76.442/VIII-668

In zake: **DRUEZ** Anne-Marie,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. José CHEVALIER, advocaat,
Rue Péterinck 2 bus 1
7500 Doornik,

tegen:

de Franse Gemeenschap,
vertegenwoordigd door haar Regering,

die woonplaats heeft gekozen bij
Mr. Martine VAN ASSCHE, advocaat,
Voorzittersstraat 28
1050 Brussel.

DE RAAD VAN STATE, VIIIe KAMER,

Gezien het op 21 november 1997 ingediende verzoekschrift waarbij Anne-Marie DRUEZ de nietigverklaring vordert van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 1 april 1997 waarbij zij van 31 augustus 1989 tot 30 september 1996 ter beschikking wordt gesteld wegens ziekte;

Gelet op arrest nr. 106.968 van 24 mei 2002 waarbij het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 1 april 1997 wordt vernietigd;

Gelet op arrest nr. C.02.0361.F van 24 juni 2004 waarbij het Hof van Cassatie arrest nr. 106.968 van 24 mei 2002 verbreekt en de zaak verwijst naar de anders samengestelde Raad van State, afdeling Administratie, “opdat deze over de exceptie van onbevoegdheid uitspraak zou doen bij een arrest dat het Hof in staat stelt zijn toezicht uit te oefenen”;

Gelet op de beschikking van 19 januari 2006, waarvan aan de partijen kennis is gegeven en waarbij wordt bepaald dat de zaak voorkomt op de terechtzitting van 24 februari 2006;

Gehoord het verslag van de heer HANSE, staatsraad;

Gehoord de opmerkingen van Mr. CHEVALIER, advocaat, die voor verzoekster verschijnt, en van Mr. LEVERT, loco Mr. VAN ASSCHE, advocaat, die voor de verwerende partij verschijnt;

Gehoord het eensluidend advies van de heer ERNOTTE, eerste auditeur;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

Overwegende dat de volgende feiten dienstig zijn voor het onderzoek van het beroep:

1. Anne-Marie DRUEZ is in vast verband benoemd tot lagereschoolonderwijzeres. Terwijl verzoekster dat ambt uitoefent aan het Lyceum van de Franse Gemeenschap van Chièvres, is zij op 23 februari 1987 het slachtoffer van een verkeersongeval op de weg van het werk, waardoor zij tijdelijk volledig arbeidsongeschikt is.

2. Op 10 juli 1989 stelt de administratieve gezondheidsdienst in hoger beroep de datum van consolidatie vast op 1 juni 1989 en bepaalt hij de graad van blijvende invaliditeit op 7 %; hij gaat ervan uit dat de herhaalde afwezigheid na 31 mei 1989 te wijten is aan een aandoening die niets van doen heeft met het ongeval. Verzoekster, die niet akkoord kan gaan met die beslissing, vecht ze aan met een vordering die zij in februari 1990 instelt bij de arbeidsrechtbank te Doornik; na een deskundigenonderzoek te hebben laten uitvoeren, beslist die rechtbank bij een vonnis van 24 januari 1997 de tijdelijke arbeidsongeschiktheid van 23 februari 1987 tot 31 mei 1988 op 100 % vast te stellen, de datum van de consolidatie van de letsels op 1 juni 1988 te bepalen en de graad van blijvende arbeidsongeschiktheid op 17 % vast te stellen.

3. Terwijl die gerechtelijke procedure nog niet afgesloten is, dient J.-M. DEBATTY, een ambtenaar van de dienst Beheer van het Onderwijzend en daarmee Gelijkgesteld Personeel, op 21 december 1994 een aanvraag in om verzoekster vóór de pensioencommissie te laten verschijnen. Op 10 januari 1996 leidt de procedure die voor die commissie gevoerd is in hoger beroep tot een beslissing waarmee verzoekster akkoord gaat en waarin het volgende wordt bepaald: de betrokkene voldoet niet aan de voorwaarden om voortijdig gepensioneerd te worden wegens gezondheidsredenen; zij is ongeschikt voor de uitoefening van haar ambt en moet zes maanden nadien opnieuw worden onderzocht; zij lijdt niet aan een ernstige aandoening die moet worden gerekend tot die welke bedoeld zijn in artikel 11 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974.

4. Op 20 juni 1996 wordt verzoekster opnieuw onderzocht door de administratieve gezondheidsdienst, die ditmaal beslist dat zij voldoet aan de voorwaarden om voortijdig te worden gepensioneerd wegens gezondheidsredenen. Verzoekster vraagt op 14 november 1996 haar pensionering vanaf 1 oktober 1996 aan.

5. Zonder het vonnis van de arbeidsrechtbank af te wachten, zendt J.-M. DEBATTY op 17 februari 1995 aan verzoekster een brief waarin hij haar eraan herinnert dat de administratieve gezondheidsdienst de datum van de consolidatie van haar letsels op 1 juni 1989 heeft bepaald en haar meedeelt dat ze op 30 augustus 1989 het aantal dagen ziekteverlof had opgebruikt waarop ze op basis van haar sociale anciënniteit recht had en dat ze bijgevolg vanaf 31 augustus 1989 ter beschikking is gesteld wegens ziekte.

6. Die beslissing wordt, wegens de onbevoegdheid van degene die ze genomen heeft, op vordering van Anne-Marie DRUEZ, vernietigd bij arrest nr. 65.658 van 26 maart 1997.

7. Op 1 april 1997 vaardigt de Franse Gemeenschapsregering een besluit uit naar luid waarvan “mevrouw A.-M. DRUEZ, lagereschoolonderwijzeres, (...) van 31 augustus 1989 tot 30 september 1996 ter beschikking wordt gesteld wegens ziekte” en “een wachtgeld geniet waarvan het bedrag wordt bepaald overeenkomstig artikel 10 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974".

8. Bij arrest nr. 106.968 van 24 mei 2002 wordt dat besluit vernietigd.

9. Bij zijn arrest nr. C.02.0361.F van 24 juni 2004 verbreekt het Hof van Cassatie arrest nr. 106.968 van 24 mei 2002 en verwijst het de zaak naar de anders samengestelde Raad van State, afdeling Administratie.

Overwegende dat het Hof van Cassatie in dat arrest geoordeeld heeft dat de Raad van State arrest nr. 106.968, waarbij de Raad een exceptie van onbevoegdheid heeft afgewezen, niet van wettelijk aanvaardbare motieven heeft voorzien en het Hof aldus in de onmogelijkheid heeft gesteld het toezicht uit te oefenen dat bij artikel 33 van de gecoördineerde wetten op de Raad van State aan het Hof wordt opgedragen;

Overwegende aldus dat een nieuw onderzoek dient te worden gewijd aan het op 21 november 1997 ingediende verzoekschrift waarbij Anne-Marie DRUEZ de nietigverklaring vordert van het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 1 april 1997 waarbij zij van 31 augustus 1989 tot 30 september 1996 ter beschikking wordt gesteld wegens ziekte;

Overwegende dat de verwerende partij, in casu de Franse Gemeenschap, in haar op 20 maart 1998 ingediende memorie van antwoord opwerpt dat het beroep "onontvankelijk is bij ontstentenis van onderwerp"; dat ze betoogt dat, gelet op de woorden "van rechtswege" die gebruikt worden in artikel 9 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 genomen ter toepassing van artikel 164 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 tot vaststelling van het statuut van de leden van het bestuurs- en onderwijzend personeel, van het opvoedend hulppersoneel, van het paramedisch personeel der inrichtingen voor kleuter-, lager, buitengewoon, middelbaar, technisch, kunst- en normaalonderwijs van de Staat, alsmede der internaten die van deze inrichtingen afhangen en van de leden van de inspectiedienst die belast is met het toezicht op deze inrichtingen, "het bestreden besluit geen enkele administratieve beslissing bevat" (bladzijde 9); "het voormelde artikel 9 geen enkele beslissing vereist, aangezien het personeelslid in kwestie 'van rechtswege' ter beschikking staat zodra de gestelde termijn verstreken is, zonder dat het in die stand behoeft "te worden gesteld" (bladzijde 10), "geen administratieve beslissing meer behoeft te worden genomen" (bladzijde 12), "geen enkele beslissing vereist is ingeval van terbeschikkingstelling wegens ziekte of gebrekkigheid, welke van rechtswege geschiedt" (bladzijde 13), "de uitdrukking 'van rechtswege' kenschetsend is voor een gevolg dat automatisch uit de wetgeving voortvloeit, zonder dat zulks aangevraagd of overeengekomen behoeft te worden en, bijgevolg, zonder dat het noodzakelijk is zulks te beslissen" (bladzijde 21), "artikel 9 van het

koninklijk besluit van 18 januari 1974, waarin wordt bepaald dat het personeelslid ‘van rechtswege ter beschikking (is) gesteld’ na een bepaalde periode van afwezigheid, uit zichzelf die stand terbeschikkingstelling doet ontstaan zonder dat daartoe enige administratieve beslissing behoeft te worden genomen” (bladzijde 22); dat de Franse Gemeenschap tot besluit van de zeer gedetailleerde uiteenzetting van haar exceptie schrijft dat “vastgesteld dient te worden dat in geval van terbeschikkingstelling wegens ziekte of gebrekkigheid geen enkele administratieve beslissing behoeft te worden genomen” en dat “als die administratieve stand, die van rechtswege uit de regelgeving voortvloeit, vastgesteld wordt, in voorkomend geval in de vorm van een besluit zoals het bestreden besluit, het gaat om een louter declaratieve of rechtserkennende handeling die bijgevolg niet vernietigd kan worden;

Overwegende dat de administratieve stand terbeschikkingstelling wezenlijk verschillend is van de stand actieve dienst; dat de overgang van de ene naar de andere niet impliciet kan geschieden, omdat zulks de rechtszekerheid van de betrokkenen ernstig in het gedrang zou brengen; dat een uitdrukkelijke administratieve beslissing vereist is; dat de verwerende partij zulks overigens duidelijk aanvaard heeft door een nieuwe beslissing te nemen naar aanleiding van het vernietigingsarrest nr. 65.658 van 23 maart 1997;

Overwegende dat, in verband met de vraag of die beslissing moet worden bestempeld als declaratief of rechtscheppend, naar luid van artikel 9 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974 genomen ter toepassing van artikel 164 van het koninklijk besluit van 22 maart 1969 dat betrekking heeft op het statuut van de personeelsleden van de onderwijsinrichtingen van de Staat (nu de Gemeenschappen), het "personeelslid (...) van rechtswege ter beschikking [is] gesteld wanneer hij wegens ziekte (...) afwezig is nadat hij het maximum aantal verlofdagen heeft genoten dat hem om die reden kan toegekend worden"; dat de in die bepaling voorkomende uitdrukking "van rechtswege" geen declaratief karakter verleent aan de handeling waarbij een personeelslid ter beschikking wordt gesteld; dat zij alleen betekent dat de administratie ter zake niet over een discretionaire bevoegdheid beschikt om tot terbeschikkingstelling te besluiten wanneer de in dat artikel vastgestelde voorwaarden vervuld zijn; dat de overheid, alvorens tot die terbeschikkingstelling te besluiten, echter eerst de situatie van het betrokken personeelslid dient te onderzoeken en zijn periodes van afwezigheid tijdens zijn loopbaan nader moet omschrijven; dat zulk een beslissing, wegens de ingewikkeldheid van die procedure en de beoordeling die ermee gepaard gaat

wanneer twijfel of, zoals in dezen, een geschil rijst over de oorzaak van bepaalde periodes van afwezigheid, onderworpen is aan de controle van de rechter inzake machtsoverschrijding; dat de terbeschikkingstelling wegens ziekte een rechtscheppende beslissing is die ten aanzien van het personeelslid een nieuwe rechtstoestand doet ontstaan; dat het beroep een onderwerp heeft en in dit opzicht ontvankelijk is;

Overwegende dat de verwerende partij, subsidiair, in een tweede exceptie van niet-ontvankelijkheid opwerpt dat verzoekster geen belang heeft bij het beroep, omdat zij in ieder geval ter beschikking zou moeten worden gesteld van het ogenblik af dat de voorwaarden die aanleiding geven tot de overgang naar die administratieve stand vervuld zijn; dat ze onderstreept dat de administratie over geen enkele discretionaire bevoegdheid beschikt en ze onvoorwaardelijk verplicht is het personeelslid ter beschikking te stellen;

Overwegende dat beide middelen van het verzoekschrift gericht zijn tegen de termijn waarbinnen besloten is tot het ter beschikking stellen van verzoekster; dat, gesteld dat een van beide middelen gegrond is, het onmogelijk zou zijn de bestreden handeling opnieuw te stellen; dat de exceptie verband houdt met de zaak zelf;

Overwegende dat verzoekster inzonderheid een middel, het eerste van het verzoekschrift, ontleent aan schending van het algemeen beginsel dat bestuurshandelingen niet terugwerken; dat zij van mening is dat de bestreden handeling, die terugwerkt tot een tijdspanne die gaat van 31 augustus 1989 tot 30 september 1996, haar administratieve situatie ernstig aantast en bijgevolg het voormelde beginsel schendt;

Overwegende dat de verwerende partij aanvoert dat de bestreden handeling volstrekt geen onwettige terugwerking heeft, aangezien daarin alleen wordt vastgesteld dat verzoekster van rechtswege ter beschikking gesteld is per 31 augustus 1989 door de directe en onmiddellijke werking van artikel 9 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974; dat de verwerende partij subsidiair betoogt dat de terugwerking van een persoonsgerichte beslissing die beslissing niet onwettig maakt en voor die bewering steunt op een arrest van het Hof van Cassatie van 19 oktober 1989; dat ze ten slotte aanvoert dat niet tegen haar kan worden ingebracht dat ze niet genoeg naarstigheid aan de dag zou hebben gelegd bij het uitvaardigen van het omstreden besluit, aangezien de administratieve

gezondheidsdienst haar niet eerder dan op 7 december 1994 bij een brief op de hoogte heeft gebracht van de lengte van de tijdspanne waarin de afwezigheden van verzoekster moeten worden beschouwd als het gevolg van het ongeval dat zij op 23 februari 1987 op de weg van het werk heeft gehad;

Overwegende dat artikel 10 van het koninklijk besluit van 18 januari 1974, voordat het gewijzigd werd bij het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 28 augustus 1995, bepaalde dat aan het lid van het onderwijzend personeel van het onderwijs van de Franse Gemeenschap dat wegens ziekte of gebrekkigheid ter beschikking gesteld was, in principe een wachtgeld verschuldigd was waarvan het bedrag naar gelang van de anciënniteit van de betrokkene schommelde tussen de helft en drievierde van zijn laatste activiteitswedde; dat, ondanks de zware geldelijke gevolgen die deze administratieve stand kan meebrengen voor de onderwijskracht die daarin geplaatst wordt, de situatie die de verwerende partij ertoe gebracht heeft de bestreden handeling te stellen, heeft voortgeduurd van 30 augustus 1989 tot 30 september 1996, de dag voor die waarop verzoekster gepensioneerd is, dat is gedurende meer dan zeven jaar, en dat het vervolgens nog eens zes maanden heeft geduurd voordat de verwerende partij besloten heeft om verzoekster in de stand terbeschikkingstelling te plaatsen; dat aan de hand van de toedracht van de zaak geenszins kan worden verklaard waarom het de verwerende partij zoveel tijd gekost heeft om een beslissing te nemen; dat immers, hoewel het geschil tussen verzoekster en de administratieve gezondheidsdienst betreffende de datum van consolidatie van de letsels die het gevolg zijn van haar ongeval op de weg van het werk door de arbeidsrechtbank van Doornik niet eerder dan op 24 januari 1997 is beslecht, de datum waarop verzoekster ter beschikking is gesteld die is welke het bestuur reeds op 17 februari 1995 had vastgesteld op basis van een andere datum van consolidatie van de letsels dan die welke de rechtbank in aanmerking genomen heeft; dat, daarenboven, de bestreden handeling niet eerder dan op 1 april 1997 is vastgesteld, terwijl de diensten van de verwerende partij sedert december 1994 wisten vanaf welke datum de afwezigheden van verzoekster volgens de administratieve gezondheidsdienst niet meer te wijten waren aan het ongeval waarvan zij het slachtoffer was geweest; dat de terbeschikkingstelling van verzoekster een rechtscheppende beslissing is die ten aanzien van haar een nieuwe rechtstoestand doet ontstaan; dat, volgens de rechtspraak van de Raad van State, welke rechtspraak in casu als enige voor ogen moet worden gehouden, de terugwerking van de bestreden handeling een onaanvaardbare aantasting inhoudt van de rechtszekerheid

waarop verzoekster aanspraak kon maken; dat het middel gegrond is en dat de tweede exceptie niet kan worden aangenomen;

Overwegende dat er geen grond is om het overige middel van het beroep te onderzoeken, dat, gesteld dat het gegrond is, geen ruimere nietigverklaring kan meebrengen,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Het besluit van de Franse Gemeenschapsregering van 1 april 1997 waarbij Anne-Marie DRUEZ van 31 augustus 1989 tot 30 september 1996 ter beschikking wordt gesteld wegens ziekte, wordt vernietigd.

Artikel 2.

De kosten, bepaald op 173,53 euro, komen ten laste van de verwerende partij.

Aldus uitgesproken te Brussel, in openbare terechtzitting, op negentien september tweeduizend zes door:

de HH.	HANOTIAU,	kamervoorzitter,
	HANSE,	staatsraad,
Mevr.	DAURMONT,	staatsraad,
Mevr.	HONDERMARCQ,	griffier.

De Griffier, **De Voorzitter,**

M.-Cl. HONDERMARCQ **M. HANOTIAU**

**VERTALING OVEREENKOMSTIG ARTIKEL 63,
EERSTE LID, VAN DE WETTEN OP DE RAAD
VAN STATE, GECOÖRDINEERD OP 12 JANUARI 1973.**